

Spółeczeństwo obywatelskie

Spółeczeństwo obywatelskie, kształtujące się od 1989 r. to spółeczeństwo wolnych, świadomych, aktywnych i zaangażowanych w sprawy publiczne obywateli. Obywatele nie mają żadnych przeszkód prawnych organizowania się w sposób odpowiadający ich potrzebom, celom i interesom. Nie ma takiego elementu życia publicznego, w którym nie uczestniczą obywatele zorganizowani w organizacjach społecznych, stowarzyszeniach czy fundacjach. Trudno jest wyobrazić sobie sprawę o ogólnokrajowym znaczeniu, która nie byłaby przedmiotem uprzedniego zainteresowania grup obywateli (spółeczeństwa). K 11/03

Partie polityczne

- **Obowiązujące w Polsce regulacje prawne dotyczące partii politycznych, tak na poziomie konstytucji jak i ustawodawstwa zwykłego, uwzględniają najnowsze tendencje w prawie współczesnych państw demokratycznych, polegające na zaakceptowaniu funkcji partii politycznych w systemie demokratycznym i – co za tym idzie – uznaniu prawa partii politycznych do wpływania na kształtowanie polityki państwa, prawa gwarantowanego przez odpowiednie regulacje konstytucyjne i ustawowe. Współczesne formy i zakres konstytucjonalizacji partii politycznych odwołują się do założenia, że “funkcja partii jako organizatorów artykulacji woli politycznej narodu (społeczeństwa) oraz ich sprzężenie z mechanizmami formowania i realizowania władzy państwowej są na tyle doniosłe, iż ich pominięcie grozi redukcją znaczenia konstytucji do roli parawanu, dekoracji, a w najlepszym razie fasady osłaniającej rzeczywiste procesy polityczne”. Partie są bowiem “nie tylko formą realizacji prawa do zrzeszania się, ale przy tym wypełniają istotne funkcje publiczne, ściśle związane z władzą państwową” Pp 1/99**

Istota działalności związków zawodowych

- jego prawem, chronionym konstytucyjnie, jest przede wszystkim wyrażona w art. 12 konstytucji zasada wolności tworzenia i działania związków zawodowych, stanowiąca podstawę swobodnej działalności tych organizacji. Prawa te rozwija także art. 59 konstytucji, w świetle którego związki zawodowe mają prawo do rokowań (w szczególności w celu rozwiązywania sporów zbiorowych) oraz do zawierania układów zbiorowych pracy i innych porozumień. Związkom zawodowym przysługuje także prawo do organizowania strajków pracowniczych i innych form protestu, jednakże w granicach określonych w ustawie. Ze względu na dobro publiczne ustawa może też ograniczyć prowadzenie strajku lub zakazać go w odniesieniu do określonych kategorii pracowników lub w określonych dziedzinach. K 20/98

Konstytucyjny status związków wyznaniowych i kościołów

- **Konstytucyjny status kościołów i związków wyznaniowych nie został jednoznacznie wyjaśniony w doktrynie. Nie podlega jednak dyskusji, że Konstytucja uregulowała status wspólnot religijnych w sposób szczególny, różny od innych podmiotów prawa, ustanawiając specyficzne gwarancje ich praw. Do istotnych elementów tego statusu należy zasada stanowienia regulacji prawnych dotyczących tych wspólnot w drodze dwustronnej Zasada równouprawnienia kościołów i związków wyznaniowych oznacza, że wszystkie kościoły i związki wyznaniowe posiadające wspólną cechę istotną powinny być traktowane równo. Jednocześnie zasada ta zakłada odmienne traktowanie kościołów i związków wyznaniowych, które nie posiadają wspólnej cechy istotnej z punktu widzenia danej regulacji.**
- **Z art. 25 Konstytucji wynika ponadto dla organów władzy publicznej obowiązek poszukiwania w sferze stosunków z kościołami i związkami wyznaniowymi rozwiązań prawodawczych o charakterze konsensualnym, które znajdują akceptację adresatów K 13/02**